

ÎNCHEIERE

15 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței,
judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu
Aliona Miron

examinând cererea depusă de către recurentul Nicolai Galici cu privire la recuzarea judecătorului Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, Maria Ghervas,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Macovei împotriva lui Nicolai Galici cu privire la încasarea sumei, dobânzii de întârziere, încasarea prejudiciului cauzat de evoluția indicelui prețurilor de consum și compensarea cheltuielilor de judecată,

constată:

La 05 decembrie 2016, Ion Macovei a depus cerere de chemare în judecată, care pe parcursul examinării cauzei a cost concretizată, împotriva lui Nicolai Galici cu privire la încasarea sumei de 120 000 de euro, a dobânzii de întârziere în mărime de 1 286 186 de lei, a prejudiciului cauzat de evoluția indicelui prețurilor de consum pentru perioada 24 martie 2015 – 27 octombrie 2019 în sumă de 545 238 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 24 ianuarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Ion Macovei (vol. III, f.d. 22, 27-32).

La 30 ianuarie 2020, Ion Macovei a declarat apel împotriva hotărârii din 24 ianuarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (vol. III, f.d. 24-25).

Pe parcursul examinării cauzei în apel, Ion Macovei a depus cereri în temeiul art. 372 alin. (3) din Codul de procedură civilă, prin care a solicitat suplimentar încasarea de la Nicolai Galici în beneficiul său a dobânzii de întârziere în sumă de 118 223 de euro, pentru perioada 30 iunie 2020 – 14 iulie 2020 (vol. III, f.d. 72, 90).

Prin decizia din 21 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Ion Macovei.

S-a casat hotărârea din 24 ianuarie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o hotărâre nouă, prin care:

S-a admis parțial acțiunea depusă de Ion Macovei.

S-a încasat de la Nicolai Galici în beneficiul lui Ion Macovei prejudiciul material în mărime de 1 829 460 de lei, dobânda de întârziere în sumă de 1 068 103,94 de lei și cheltuielile judiciare cu titlu de taxă de stat în sumă de 9 850 de lei, cheltuielile pentru expertiză în mărime de 5 200 de lei, cheltuielile pentru eliberarea actelor în sumă de 2 593 de lei, cheltuielile pentru executare în mărime de 5 440 de lei și cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 23 450 de lei, iar în total 2 944 096,94 de lei.

În rest, acțiunea s-a respins.

S-a încasat de la Nicolai Galici în beneficiul statului taxa de stat de a cărei plată a fost scutit apelantul în mărime de 25 000 de lei (vol. III, f.d. 101-102, 103-114).

Prin decizia din 07 iulie 2021 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de Nicolai Galici, reprezentat de avocatul Sergiu Cotruța.

S-a casat integral decizia din 21 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău și s-a remis cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată (vol. IV, f.d. 6-12).

Rejudecând cauza, Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 14 decembrie 2021, a admis apelul declarat de către Ion Macovei și a casat hotărârea din 24 ianuarie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, adoptând o hotărâre nouă, prin care:

S-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Ion Macovei.

S-a încasat de la Nicolai Galici în beneficiul lui Ion Macovei suma de 1 829 460 de lei cu titlu de prejudiciu material, suma de 1 051 663 de lei cu titlu de dobândă de întârziere și cheltuielile de judecată suportate, constituite din: taxa de stat achitată în mărime de 9 850 de lei, cheltuielile pentru expertiză în mărime de 5 200 de lei, cheltuieli pentru eliberarea actelor în sumă de 2 593 de lei, cheltuieli pentru executare în mărime de 5 440 de lei și cheltuieli pentru asistență juridică în mărime de 23 450 de lei, în total – 2 927 656 de lei.

În rest, acțiunea înaintată de Ion Macovei s-a respins ca neîntemeiată.

S-a încasat de la Nicolai Galici în beneficiul statului taxa de stat, de care Ion Macovei a fost scutit în mărime de 25 000 lei.

S-a respins ca neîntemeiată cererea de întoarcere a executării înaintată de Nicolai Galici (vol. IV, f.d. 123, 124-139).

La 15 decembrie 2021, Nicolai Galici, reprezentat de avocatul Sergiu Cotruța, a declarat recurs împotriva deciziei din 14 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a deciziei recurate și menținerea hotărârii din 24 ianuarie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (vol. V, f.d. 2-20)

Prin referința din 14 februarie 2022, intimatul Ion Macovei a solicitat declararea recursului lui Nicolai Galici împotriva deciziei din 14 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău ca fiind inadmisibil, în temeiul art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă (vol. V, f.d. 121-124).

Prin încheierea din 13 aprilie 2022 a Curții Supreme de Justiție s-a considerat admisibil recursul declarat de Nicolai Galici împotriva deciziei din 14

decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și s-a transmis Colegiului lărgit pentru examinare în fond.

Prin referința din 13 mai 2022, intimatul Ion Macovei a solicitat respingerea recursului declarat de Nicolai Galici și menținerea deciziei din 14 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

La 15 iunie 2022, recurentul Nicolai Galici, reprezentat de avocatul Sergiu Cotruța, a depus prin poștă electronică cerere privind examinarea recursului în ședință publică, cu participarea părților.

Prin încheierea din 15 iunie 2022 a Curții Supreme de Justiție *inter alia* s-a fixat examinarea recursului declarat de Nicolai Galici împotriva deciziei din 14 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău în ședință publică cu participarea tuturor participanților, precum și s-au invitat toți participanții la proces.

La 13 octombrie 2022, recurentul Nicolai Galici a depus cererea cu privire la sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova în vederea ridicării excepției de neconstituționalitate a sintagmei „nu este relevant faptul dacă îmbogățirea fără justă cauză a avut loc ca rezultat al comportamentului uneia dintre părți, a unui terț sau ca urmare a unei cauze independente de voința lor” din art. 1389 alin. (1) din Codul civil, în redacția Legii nr. 1107-XV din 06 iunie 2002.

Prin încheierea din 13 octombrie 2022 a Curții Supreme de Justiție s-a admis cererea depusă de către recurentul Nicolai Galici cu privire la sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

S-a remis Curții Constituționale a Republicii Moldova sesizarea depusă de către Nicolai Galici în vederea examinării constituționalității sintagmei „nu este relevant faptul dacă îmbogățirea fără justă cauză a avut loc ca rezultat al comportamentului uneia dintre părți, a unui terț sau ca urmare a unei cauze independente de voința lor” din art. 1389 alin. (1) din Codul civil, în redacția Legii nr. 1107-XV din 06 iunie 2002.

S-a amânat examinarea în ordine de recurs a cauzei civile intentate la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Macovei împotriva lui Nicolai Galici cu privire la încasarea sumei, dobânzii de întârziere, încasarea prejudiciului cauzat de evoluția indicelui prețurilor de consum și compensarea cheltuielilor de judecată, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate.

Prin Decizia nr. 158 din 22 noiembrie 2022 a Curții Constituționale a Republicii Moldova, s-a declarat inadmisibilă sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 1389 alin. (1) din Codul civil (în redactarea de până la 1 martie 2019), ridicată de Nicolai Galici, parte în dosarul nr. 2ra-141/2022, pendinte la Curtea Supremă de Justiție.

Examinarea recursului declarat de Nicolai Galici împotriva deciziei din 14 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost fixată în ședință publică cu participarea tuturor participanților, pentru data de 15 decembrie 2022.

La 15 decembrie 2022, recurentul Nicolai Galici a depus cerere de recuzare a judecătorului Maria Ghervas, în temeiul 26 alin. (3) și art. 50 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă.

În motivarea cererii de recuzare a invocat că este inadmisibilă examinarea respectivei cauzei de către judecătorul-raportor și președintele completului, Maria Ghervas, dat fiind faptul că, deși, nu au avut loc audierile publice ale părților în instanța de recurs, la materialele dosarului a fost identificată o foaie pe care erau indicate normele: art. 312 și art. 1389 din Codul civil din 2003 (fiind marcat cu bold alin. (2) al art. 312 și alin. (1) al art. 1389), în baza cărora instanța ar urma să respingă recursul și să favorizeze partea intimată.

În opinia recurentului, această circumstanță denotă că judecătorul raportor, care este și președinte al completului de judecată, are deja o opinie preconcepțută asupra fondului cauzei și cum să motiveze soluția prin care să promoveze interesele intimatului, prin interpretarea normelor rupte din context și cu aplicarea eronată a instituțiilor de drept.

Recurentul Nicolai Galici a considerat că această filă demonstrează părtinirea judecătorului și lipsa de obiectivitate la examinarea cauzei, iar audierile publice care urmează a se desfășura, sunt tratate de către judecător ca fiind formale. Faptul dat îi inspiră neîncredere la o soluționare justă a litigiului, în contextul în care judecătorul raportor, care e și președintele completului, deja dă indicații membrilor completului cum vrea ca aceștia să procedeze pe caz, încălcând astfel prevederile art. 48 alin. (1), prin prisma căruia președintele ședinței de judecată votează ultimul, adică ultimul trebuie să se exprime pe caz pentru a nu influența ceilalți membri ai completului.

Examinând argumentele expuse în cererea de recuzare depusă de către Nicolai Galici, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a o respinge ca neîntemeiată, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 52 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, dacă există temeiurile specificate la art. 50 și 51, judecătorul, expertul, specialistul, interpretul, grefierul sunt obligați să se abțină de la judecată. În aceleași temeuri, recuzarea poate fi înaintată de participanții la proces sau este examinată din oficiu de către instanță.

Propunerea de recuzare și de abținere de la judecată se face oral sau în scris pentru fiecare în parte, trebuie să fie motivată și prezentată pînă la începerea dezbaterii cauzei în fond. Cererea de recuzare și cererea de abținere de la judecată pot fi înaintate mai târziu doar dacă autorul lor a aflat de existența temeiului recuzării sau abținerii după ce a început judecarea cauzei în fond.

La rândul său, art. 50 alin. (1) din Codul de procedură civilă prescrie că judecătorul care judecă cauza urmează a fi recuzat dacă:

a) la judecarea anterioară a cauzei a participat în calitate de martor, expert, specialist, interpret, reprezentant, grefier, executor judecătoresc, arbitru sau mediator;

b) se află în raporturi de rudenie pînă la al patrulea grad inclusiv sau de afinitate pînă la al treilea grad inclusiv cu vreuna dintre părți, cu alți participanți la proces sau cu reprezentanții acestora;

b¹) o rudă a sa pînă la al patrulea grad inclusiv sau un afin pînă la al treilea grad inclusiv a participat, ca judecător, la judecarea aceleiași cauze;

b²) este rudă pînă la al patrulea grad inclusiv sau afin pînă la al treilea grad inclusiv cu un alt membru al completului de judecată;

- c) este reprezentantul legal al uneia dintre părți;
- d) și-a expus opinia asupra cauzei care se judecă;
- e) are un interes personal, direct sau indirect, în soluționarea cauzei ori există alte împrejurări care pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea lui.

Colegiul apreciază ca fiind neîntemeiat argumentul invocat de către Nicolai Galici, precum că la materialele cauzei s-ar fi aflat o filă, dar pe care erau imprimate unele norme ale Codului civil, presupuse a fi aplicabile prezentei spețe și în baza cărora, în opinia lui Nicolai Galici, instanța de recurs ar urma să-și motiveze soluția asupra fondului cauzei. Or, însăși probele anexate de către Nicolai Galici la prezenta cerere de recuzare, și anume pozele presupusei file găsite de către Nicolai Galici pe care erau imprimate normele art. 312 și art. 1389 din Codul civil, în redacția anului 2003, atestă că această filă nu era cusută la dosar.

Respectiv, probele fotografice anexate de către Nicolai Galici la cererea de recurs nu demonstrează indubitabil că fila dată, cu notițele respective, ar aparține judecătorului-raportor Maria Ghervas și, cu atât mai mult, nu denotă opinia preconcepută a acestuia asupra fondului litigiului și soluția care ar urma să o adopte instanța de recurs. Astfel, este lipsită de suport suspiciunea recurentului Nicolai Galici de imparțialitate a magistratului Maria Ghervas.

Raportând prevederile legale precitate la circumstanțele cauzei, Colegiul conchide că motivele invocate de Nicolai Galici nu se încadrează în dispozițiile art. 50 lit. e) din Codul de procedură civilă, care reglementează în mod exhaustiv temeiurile de recuzare a judecătorilor și a inadmisibilității participării judecătorilor la judecarea cauzei.

Astfel, Colegiul conchide că circumstanțele invocate de către Nicolai Galici în susținerea cererii de recuzare nu indică la existența unor prejudecăți sau idei preconcepute ale magistratului recuzat, susceptibile de a-i afecta imparțialitatea, în sensul definit în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

Articolul 2 din „Principiile de bază ale independenței sistemului judiciar” redactate de Națiunile Unite în 1985 stipulează că „sistemul juridic va decide în problemele care îi sunt înaintate imparțial, pe baza faptelor și în conformitate cu legea, fără vreo restricție, influență incorectă, sugestie, presiune, amenințări sau interferență, directă sau indirectă, din orice parte sau pentru orice motiv”. Conform art. 8, judecătorii „se vor comporta întotdeauna de așa măsură încât să păstreze prestația postului lor și imparțialitatea și independența sistemului juridic”.

Existența imparțialității, în sensul conferit de art. 6 § 1, se determină prin aplicarea unui test subiectiv, constatând în examinarea convingerilor personale ale unui judecător anume într-o cauză dată și, în același timp, pe baza unui test obiectiv al cărui scop este de a stabili dacă judecătorul a oferit garanții suficiente pentru a elimina orice dubiu legitim în cauză respectivă.

În Recomandarea sa nr. R(94) 12 privind independența, eficiența și rolul judecătorilor (Principiul I.2.d), Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei a stabilit că „Judecătorii trebuie să aibă libertate neîngrădită pentru a lua hotărârile imparțial, în conformitate cu conștiința lor și cu interpretarea pe care o dau faptelor, respectând regulile relevante stabilite de lege”.

Potrivit criteriilor enunțate de apreciere a imparțialității obiective a judecătorului recuzat, Colegiul conchide că nu există circumstanțe care ar pune la îndoială rezonabilă imparțialitatea acestuia.

Din considerentele expuse și având în vedere faptul că cererea de recuzare depusă de depusă de către Nicolai Galici este neîntemeiată, Colegiul ajunge la concluzia de a o respinge.

În conformitate cu art. 50, art. 52 și art. 53 alin. (5) din Codul de procedură civilă, Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se respinge cererea depusă de Nicolai Galici cu privire la recuzarea judecătorului Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție Maria Ghervas de la examinarea cauzei civile intentate la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Macovei împotriva lui Nicolai Galici cu privire la încasarea sumei, dobânzii de întârziere, încasarea prejudiciului cauzat de evoluția indicelui prețurilor de consum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Ala Cobăneanu

Nina Vascan

Nicolae Craiu

Aliona Miron